

การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อ
ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ
เขต 2

A STUDY ON SOME FACTORS RELATED TO
LEARNING STRATEGIES OF MATHAYOM
SUKSA IV STUDENTS IN THE OFFICE OF
EDUCATIONAL AREA II, CHAIYAPHUM
PROVINCE.

★ อนุรักษ์รรณ กาบคำ¹

อาจารย์ ดร.สุพร เข้มแสง²

อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ เจตคติต่อการ
เรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองใน
การเรียน การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง และการ
เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กับยุทธศาสตร์การเรียนรู้โดยรวมและ
จำแนกตามชั้น ได้แก่ ชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียน ชั้น
กำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และชั้นประเมินผลและ
ปรับปรุงแก้ไข และเพื่อศึกษาคำแนะนำนักความสำคัญของปัจจัย
ที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุปัญหาและวางแผน
การเรียน ชั้นกำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และชั้น
ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน
457 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (Two-Stage
Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้
ประกอบด้วย แบบสอบถามวัดยุทธศาสตร์การเรียนรู้
แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน แบบสอบถามวัดแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

---

¹นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในการเรียน แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง และแบบสอบถามวัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.946, 0.837, 0.871, 0.897, 0.918 และ 0.890 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (Univariate Multiple Regression: MR)

ผลการศึกษาพบว่า

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัย ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ทั้ง 3 ขั้น มีค่าเท่ากับ .353 (MMR= .353) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยดังกล่าวกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน ขึ้นกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข มีค่าเท่ากับ .656, .674 และ .710 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของกลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ พบว่า ชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน กลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน ขึ้นกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน กลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียน และชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การเรียนรู้

Abstract

The purpose of this study were to investigate the relationships among some factors on attitude towards learning, achievement motivation, learning self-efficacy, parent's learning support and participation learning and the whole of cognitive learning strategies and another by classify the step that consisted of asking question and planning, monitoring, and evaluating and revising; and to study the beta weights of the factors

contributed to the steps at three cognitive learning strategies. The samples were 457 Mathayomsuksa IV students in the second semester of 2007 in the school belong to the office of educational area II. They were selected by using two-stage sampling. The instruments were the questionnaires concerned cognitive learning strategies, attitude towards learning, achievement motivation, learning self-efficacy, parent's learning support and participation learning. The reliabilities of the questionnaires were 0.946, 0.837, 0.871, 0.897, 0.918 and 0.890 respectively. The data were analyzed by using Multivariate Multiple Regression (MMR) and Univariate Multiple Regression (MR).

The results of the study were:

1. The correlation coefficients between factors referent to attitude towards learning, achievement motivation, learning self-efficacy, parent's learning support, and participation learning related with the three steps of cognitive learning strategies on statistical signification at .01 level (MMR= .353). The Multiple correlations many these factors and three step at learning strategies that consisted of asking question and planning, monitoring, and evaluating and revising were .656, .674 and .710 with statistical signification at .01 level respectively.

2. The beta weights of factors contributed to each factors in learning strategies were as follows:

Asking question and planning had a statistical signification at .01 level from parent's learning support, attitude towards learning, achievement motivation, and learning self-efficacy.

Monitoring had a statistical signification at .01 level from learning self-efficacy, parent's learning support, achievement motivation, and attitude towards learning.

Evaluating and revising had a statistical signification at .01 level from learning self-efficacy, participation learning, achievement motivation, attitude towards learning, and parent's learning support.

Key Words : learning strategies

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมทิศทางการ

พัฒนาประเทศระยะกลาง เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ในด้านแนวคิดที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งในตัวบุคคล สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างแท้จริง (คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2545 หน้า 2) ประกอบกับเจตนารมณ์ ความมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 ที่บัญญัติว่า “การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม” มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการศึกษาต้องสร้างคนให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ที่สำคัญต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 หน้า 1)

นับแต่มีการตื่นตัวเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ นักการศึกษาไทยก็ให้ความสนใจกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น โดยครูต้องมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับการพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น ซึ่งจุดมุ่งเน้นของการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกระดับช่วงชั้น คือ ให้ผู้เรียนเป็นคนรอบรู้ มีทักษะในการคิด การปฏิบัติ การแสวงหาความรู้ และการสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งนักการศึกษาไทยมองว่า การส่งเสริมยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเป็นผู้รับ มาเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความมุ่งหวังของการปฏิรูปการเรียนรู้ อันเป็นหัวใจหลักของการปฏิรูปการศึกษาไทยได้ ซึ่งวินสไตน์ และรอดเจอร์ (สุขุม ตั้งประพตติกุล 2544 หน้า 29 อ้างอิงจาก Weinstein; & Rodger, 1985) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงยุทธศาสตร์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง

นิสเบท และชุกสมิท (Nisbet; & Shucksmith, 1986 p. 27-28) ได้ค้นพบว่ายุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนจะมีลักษณะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities) อย่าง

หนึ่ง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกำหนดขึ้นเองอย่างตั้งใจ เพื่อใช้อำนวยประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยเชื่อว่าธรรมชาติของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียน จะมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปอย่างเป็นลำดับขั้น นิสเบท และชุกสมิท จึงรวบรวมแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านแล้วนำเสนอเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การวางแผน 3) การกำกับการปฏิบัติงาน 4) การตรวจสอบ 5) การปรับปรุงแก้ไข และ 6) การทดสอบตนเอง ซึ่งแนวคิดของนิสเบท และชุกสมิท สอดคล้องกับแนวคิดของแอปส์ (พิทักษ์ นิลนพคุณ 2539 หน้า 53 อ้างอิงจาก Apps, 1987, p. 17-18) ที่มองวิธีการเรียนว่าเป็นเรื่องของการเรียนที่จะต้องกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมต่างๆ ของตนเอง เพื่อให้การเรียนประสบความสำเร็จ แอปส์ได้จำแนกองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ไว้ 3 ประการใหญ่ๆ ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) เป็นการคิดแนวปฏิบัติล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ 2) การดำเนินการ (Carrying Out) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย และ 3) การประเมินผล (Evaluating) เป็นการพิจารณาและวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติว่าประสบความสำเร็จเพียงใด และจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

เห็นได้ว่ายุทธศาสตร์การเรียนรู้มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้โดยรวมและจำแนกตามชั้นของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะช่วยส่งเสริม ฝึกฝน และพัฒนายุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษานำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอนให้สอดคล้องและสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้บูรณาการยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนิสเบทและชุกสมิท และแอปส์ โดยจำแนกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียน ชั้นกำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้โดยรวมและจำแนกตามชั้น ได้แก่ ชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียน ชั้นกำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อศึกษาคำนำหน้านักของความสำเร็จของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน ขึ้นก้ำก้ำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนและขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การเรียนรู้โดยรวมและรายชั้น ได้แก่ ชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน ขึ้นก้ำก้ำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

2. ตัวแปรปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน ขึ้นก้ำก้ำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 23 โรงเรียน และมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,164 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 457 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

- 1.1 เจตคติต่อการเรียน
- 1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.3 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน
- 1.4 การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง
- 1.5 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเรียนรู้

- 2.1 ชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน
- 2.2 ขึ้นก้ำก้ำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน
- 2.3 ขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 6 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดยุทธศาสตร์การเรียนรู้

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามวัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกฉบับตามกำหนดเวลาที่นัดหมายไว้ ซึ่งก่อนหน้าทีนักเรียนจะทำการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจะทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนวางใจว่าในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียน และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด พร้อมทั้งรับแบบสอบถามคืนภายในวันนั้น แล้วนำแบบสอบถามทั้ง 6 ฉบับที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบ และคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบที่ไม่สมบูรณ์ หรือมีร่องรอยระบุนถึงการไม่ตั้งใจทำ โดยพิจารณาเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ของการตอบตามขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ หลังจากคัดเลือกแบบวัดที่สมบูรณ์ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยจำนวน 457 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อประมาณค่าประชากร และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับกาวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ได้แก่ วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยบางประการกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้, วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) ระหว่างปัจจัยบางประการกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ และวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามหลายตัว (MMR) และคำนำหน้านักความสำคัญ ระหว่างปัจจัยบางประการกับองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในแต่ละชั้น ได้แก่ ชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน ขึ้นก้ำก้ำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

สรุปผลการวิจัย

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในภาพรวม มีค่าเท่ากับ .353 (Approx F=37.914, p < .000) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุนโยบายและวางแผนการเรียน ขึ้นก้ำก้ำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขมีค่าเท่ากับ .656, .674 และ .710 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในแต่ละ

ชั้นได้ร้อยละ 42.50, 44.80 และ 49.90 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คำนำน้าหนักความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นต่างๆ พบว่า

ชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียนรู้ กลุ่มตัวแปรปัจจัยส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การสนับสนุนทางการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน

ชั้นกำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวแปรปัจจัยส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การสนับสนุนทางการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียน

ชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข กลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การสนับสนุนทางการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1.1. เจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ (สุรางค์ ไคว้ตระกูล 2545 หน้า 366) การที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ก็จะเป็นตัวกำหนดแนวทางพฤติกรรมของตนเอง เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ถือว่าเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ กล่าวคือถ้าบุคคลปรารถนาที่จะทำสิ่งใดให้สำเร็จนั้นคือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มากขึ้น (McClelland, 1961, p. 207-256) สอดคล้องกับแนวคิดของเพราพรอน เปลี่ยนภู (2542 หน้า 326) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เพราะเป็นสิ่งที่คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพลังในการเรียนรู้ และมีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะกระทำกิจกรรมให้ได้รับความสำเร็จ เห็นได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์พึงมี เพื่อจะได้มีจุดมุ่งหมายในชีวิตมีความหวัง มีความทะเยอทะยาน เพื่อไปให้ถึงจุดหมายที่ตั้งไว้

1.3 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน จากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy

Theory) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมของแบนดูรา (Bandura's Social Cognitive Theory) ซึ่งแบนดูราเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด ถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรมของบุคคล (Bandura, 1986, p. 391)

1.4 ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตเด็ก และถือเป็นสถาบันขั้นพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและฝึกฝนพฤติกรรม ทักษะ และค่านิยมต่างๆ โดยมีพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นตัวจักรสำคัญของการสนับสนุน ซึ่งปนิดา นิตยาพร (2542 หน้า 32-33) กล่าวว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีส่วนในการสร้างความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน

1.5 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ตามรูปแบบยุทธวิธี 4 ดาว (สุเมธทา พรหมบุญ; และ คนอื่นๆ 2541 หน้า 38-39) สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภายในห้องเรียนนั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตจริง เพราะลักษณะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และที่สำคัญเป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด

2. จากผลการศึกษาค่าน้าหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของกลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในแต่ละชั้น พบว่า

2.1 ชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียนรู้ ค่าน้าหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า การสนับสนุนทางการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีค่าน้าหนักความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน ตามลำดับ ส่วนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียนรู้อย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ที่ครูให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนนักเรียน โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนก็จะมีแนวทางและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน จึงอาจเป็นไปได้ที่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะไม่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นระบุปัญหาและวางแผนการเรียนรู้

2.2 ชั้นกำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าน้าหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นกำกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนมีค่าน้ำหนักความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียน ตามลำดับ ส่วนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นก่ากับการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีบทบาทต่อการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนนักเรียน โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เห็นได้ว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เป็นส่วนใหญ่ ส่วนยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นก่ากับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนนั้น เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีบทบาทต่อกิจกรรมการเรียนของตนเองมากที่สุด จึงอาจเป็นไปได้ที่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะไม่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นก่ากับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน

2.3 ชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนมีค่าน้ำหนักความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขนั้น เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีการประเมิน พิจารณา และตรวจสอบผลของกิจกรรมและวิธีการต่างๆ ที่ได้ปฏิบัติในการเรียน โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ตนเองกำหนดหรือมาตรฐานของสังคมหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไข ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้กิจกรรมการเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เห็นได้ว่าการที่ผู้เรียนจะเกิดยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นนี้ได้ นั้น ต้องอาศัยปัจจัยภายในและภายนอกมากกระตุ้นให้เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนมียุทธศาสตร์การเรียนรู้ในชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

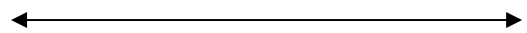
ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ทั้ง 3 ชั้น คือ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ส่วนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้เฉพาะในชั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถใช้เป็น

แนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมียุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังนี้

1.1 ในส่วนของผู้ปกครอง ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน ด้วยการดูแลเอาใจใส่ ชี้นำให้ผู้เรียนได้พิจารณาตนเองในกิจกรรมต่างๆ ว่ากระทำได้ดีเพียงใด อันมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความเชื่อว่าการจะประสบความสำเร็จในสิ่งใดได้นั้น เกิดขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำและความพยายามมากที่สุด ไม่ใช่เกิดจากโชคชะตา ซึ่งผู้ปกครองควรมีการให้รางวัลหรือพุดชมเชย เมื่อนักเรียนสามารถทำสิ่งใดได้สำเร็จด้วยตนเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งควรมีการชี้แนะให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการศึกษา เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ทั้งนี้เพราะเจตคตินั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคล

1.2 ในส่วนของครูผู้สอน ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน เช่นเดียวกับผู้ปกครอง นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนที่เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพราะเป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมหรืองานตามความสนใจ และความมุ่งหวังของนักเรียน เน้นให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ในชีวิตจริง และสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์อื่น ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ นอกจากนี้แล้วยังควรสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสม ทั้งด้านกายภาพและจิตวิทยา เช่น การจัดห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีการเรียนการสอนที่สนุกสนาน มีความเป็นกันเองระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ครูควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อประสบปัญหา มีความยุติธรรม ใช้คำพูดที่สุภาพ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้รางวัลหรือพุดชมเชยนักเรียนตามโอกาส และให้อภัยเมื่อนักเรียนทำผิด ซึ่งวิธีนี้นอกจากจะทำให้มีบรรยากาศทางการเรียนที่ดีแล้วยังทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย

บรรณานุกรม

- ปิ่นตา นิตยาพร (2542, พฤษภาคม) “การบ้าน : วิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ,” วารสารวิชาการ 2(5) หน้า 31-36.
- พิทักษ์ นิลนพคุณ (2539) **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกลวิธีการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.**
(หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพราพรรณ เปลี้นนุ (2542) **จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5** กรุงเทพฯ: งานเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2545) **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549** กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สุขุม ตังประพุดติกุล (2544) **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางอภิปัญญาและความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ-ภาษาฝรั่งเศส ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.**
(การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2545). **จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.** กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- สุมณฑา พรหมบุญ; และคนอื่นๆ (2541) **โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน: การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี** กรุงเทพฯ: ไอเดีย สแควร์
- Bandura, Albert. (1986). *Social Foundation of Thought and Action*. New Jerse: Prentice-Hall.
- McClelland, David C. (1961). *The Achievement Society*. New York: Prentice-Hall.
- Nisbet, John; & Shucksmith, Janet. (1986). *Learning Strategies*. New York: Chapman and Hall.